

Sygn. akt VII U 752/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: praktykant Katarzyna Andzo

po rozpoznaniu w dniu 09 sierpnia 2016 r. w Warszawie

sprawy Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w W. w likwidacji

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o składki

z udziałem M. M., K. O. i A. S.

na skutek odwołania Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia r. znak:

Oddala odwołanie

UZASADNIENIE

W dniu 8 lutym 2008 r. **Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.** złożył

za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 7 stycznia 2008 r.

nr (...), na mocy której stwierdził, że na koncie tej spółki,

jako płatnika składek, widnieje zadłużenie z tytułu poszczególnych funduszy. Odwołujący wniósł o uchylenie skarżonej decyzji w całości. Spółka (...) zarzuciła organowi rentowemu naruszenie art. 123 o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez niepodjęcie przez ten organ wszelkich kroków niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i załatwienia sprawy, nieprowadzenie postępowania

w taki sposób, aby zgłębiać zaufanie obywateli do organów państwa, nienależyte

i niewyczerpujące informowanie odwołującego o okolicznościach faktycznych

i prawnych, które mogły mieć wpływ na ustalenie jego praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania, odmówienie odwołującemu się prawa do czynnego udziału w postępowaniu, nie powołanie wszystkich powszechnie obowiązujących przepisów, które legły u podstaw wydania decyzji oraz nie podanie prawidłowego rozstrzygnięcia zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu odwołujący się odniósł się szczegółowo

do każdego z podniesionych zarzutów, a ponadto podkreślił odrębność organizacyjną oddziału spółki w W., co w ocenie prezesa zarządu odwołującej świadczy

o jej niezależności podatkowej i składkowej od zakładu głównego.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 20 lutego 2008 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania spółki (...). W uzasadnieniu ww. pisma organ rentowy wskazał, że oddział spółki w W., jako wyodrębniona jednostka organizacyjna tej spółki oraz jako płatnik składek była zobowiązana do opłacania składek na ubezpieczenie społeczne zatrudnionych pracowników. Z uwagi na to, iż jednostka ta została zlikwidowana, jej zadłużenie jest zadłużeniem odwołującej się spółki.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 22 czerwca 2001 r. Spółka miała pięć oddziałów w różnych miastach Polski w: B., G., K., S. oraz W., które zostały wpisane do KRS w tym samym dniu co spółka. Ponadto w W. był zlokalizowany oddział techniczno-usługowy. Oddział w W. mieścił się przy ul. (...). Oddział ten w dniu 17 października 2003 r. został wykreślony z rejestru (odpis z KRS k. 2 i nast. a.r. tom III).

Wobec odwołującej się spółki w dniu 29 maja 2002 r. zostało otwarte postępowanie układowe. Postanowieniem z dnia 8 listopada 2002 r. układ został zatwierdzony, zaś postanowieniem z dnia 25 lipca 2007 r. postępowanie układowe zostało uznane za ukończone, gdyż układ został wykonany (postanowienie z 25.07.2007 r. k. 37 a.s. VII U 486/11 tom I).

Postanowieniem z dnia 15 grudnia 2005 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego W. W. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec Oddziału spółki w W., wobec tego że Oddział ten został wykreślony w KRS oraz że nie posiada składników majątkowych, z których można by skutecznie prowadzić egzekucję (postanowienie k. 6 a.s. VII U 486/11 tom I).

Oddział Spółki w W. został zgłoszony do ZUS jako płatnik składek (o numerze NIP (...) i regonie (...)) na ubezpieczenie zatrudnionych pracowników od daty 1 stycznia 2000 r. zaś z dniem 1 lipca 2003 r. Oddział ten, jako płatnik składek został wyrejestrowany z ZUS (druki (...) i (...) k. 1 i la a.r. tom III).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych skierował do płatnika składek pismo z dnia 11 lutego 2003 r., dotyczące zadłużenia oraz wzywające do jego zapłaty, które doręczone zostało w dniu 14 lutego 2003 r. Po tej dacie ZUS kierował do oddziału w W. kilkakrotne upomnienia, w których przypominał o obowiązku wpłacania należności z tytułu składek (zawiadomienia i upomnienia k. 3-10 a.r.).

Decyzją z dnia 7 stycznia 2008 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wydał skarżoną decyzję nr (...) na mocy której stwierdził istnienie należności z tytułu nieopłaconych składek bądź składek opłaconych po terminie lub w niepełnej wysokości przez Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. Oddział (...) z siedzibą w W. za zatrudnionych pracowników za okres od listopada 2000 r. do lipca 2003 r. w łącznej kwocie 309.931,50 zł, w tym na poszczególne fundusze odpowiednio:

- 1) ubezpieczenie społeczne - za okres: 11/2000, 06/2001, 10/2001, 06/2002-07/2003, w łącznej kwocie: 266.170,96 w tym: kwota główna 251.218,16 zł, koszty egzekucyjne 14.900,00 zł, koszty upomnień 52,80 zł;
- 2) ubezpieczenie zdrowotne - za okres 12/2002-07/2003, w łącznej kwocie: 30.730,56 zł w tym: kwota główna 29.315,06 zł, koszty egzekucyjne 1.397,90 zł, koszty upomnień 17,60 zł;
- 3) Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych - za okres: 09/2001, 02/2002-03/2002, 10/2002-07/2003, w łącznej kwocie: 13.029,98 zł

w tym: kwota główna 12.401,08 zł, koszty egzekucyjne 611,30 zł, koszty upomnienia 17,60 zł (skarżona decyzja ZUS z 07.01.2008 r. – akta rentowe tom II).

W dniu 18 lipca 2006 r. Przedsiębiorstwo (...)

(...) sp. z o.o. w W. wniosło o umorzenie odsetek oraz ewentualnych kosztów egzekucyjnych powstałych w wyniku nie zapłaconych

w terminie zaległych zobowiązań wobec ZUS (wniosek o umorzenie k. 12 a.r. tom III).

Decyzją z dnia 10 sierpnia 2006 r. nr (...) organ rentowy odmówił umorzenia odsetek za zwłokę należnych z tytułu nieopłaconych składek

na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych liczonych na dzień złożenia wniosku tj. 18.07.2006 r.

w łącznej kwocie 142.603,00, w tym z tytułu:

1. odsetek w wysokości 124.187,00 od zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od listopada 2000 r. do lipca 2003 r.;
2. odsetek w wysokości 12.881,00 od zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2002 r. do lipca 2003 r.;
3. odsetek w wysokości 5.535,00 od zaległości z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od września 2001 r. do lipca 2003 r.

(decyzja ZUS z 10.08.2006 r. k. 13 a.r. tom III).

Od niekorzystnej decyzji Przedsiębiorstwo (...)

(...) sp. z o.o. w W. wniosło skargę

do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, który wyrokiem z dnia 18 lipca 2007 r.

w sprawie prowadzonej pod sygn. V SA/Wa 428/07 uchylił zaskarżoną decyzję i orzekł o kosztach postępowania (wyrok WSA z 22.10.2008 r. z uzasadnieniem k. 17 i następane a.r. – akta rentowe tom III).

Po ponownym rozpatrzeniu sprawy, na skutek odwołania (...) Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 22 września 2006 r.

nr (...) utrzymał w mocy decyzję z dnia 10 sierpnia 2006 r.

nr (...) (wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy

z 30.08.2006 r. k. 14 a.r. tom III, decyzja Prezesa ZUS z 22.09.2006 r. – akta rentowe tom II).

Od decyzji z dnia 22 września 2006 r. Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w W. wniosło skargę

do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, który wyrokiem z dnia 22 października 2008 r. w sprawie prowadzonej pod sygn. V SA/Wa 1677/08 uchylił zaskarżoną decyzję i orzekł o kosztach postępowania. Po uchyleniu przez Wojewódzki

Sąd Administracyjny decyzji z dnia 10 kwietnia 2008 r., z dnia 10 sierpnia 2006 r.

oraz z dnia 22 września 2006 r. organ rentowy nie wydał nowych decyzji,

a postępowanie w sprawie umorzenia należności zostało zawieszona (skarga na decyzję Prezesa ZUS z 22.09.2006 r., postanowienie z 22.12.2008 r. – akta rentowe tom III).

Każdy z oddziałów Spółki (...) samodzielnie prowadził swoją księgowość, sporządzał bilanse i stawał się płatnikiem danin publicznoprawnych. Każdy z oddziałów miał też oddzielny numer identyfikacji podatkowej i prowadził działalność na własny rachunek. Podstawę do prowadzenia takiej działalności oddziału dawała ustawa z dnia 7 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług i o podatku akcyzowym,

która oddziałom spółki samodzielnie sporządzającym bilans, po uzyskaniu zgody Naczelnika Urzędu Skarbowego, umożliwiała prowadzenie działalności i dawała odrębność podatkową. To samo dotyczyło rozliczeń z tytułu należności

wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Oddział (...) był oddzielnym płatnikiem VAT, samodzielnie rozliczał się z ZUS ze wszystkich składek, był płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych. Na bilans spółki (...) składała się suma bilansów poszczególnych oddziałów. Oddział mógł wystawiać faktury VAT pomiędzy innymi oddziałami jak również pomiędzy oddziałem a spółką. Spółka posiadała osobowość prawną, ale jej oddziały już nie. Oddział miał także swojego dyrektora, który reprezentował oddział w stosunku do organów administracji publicznej (zeznania J. P. k. 71-73 a.s. VII U 486/11 tom I).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie w/w dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych, a także na podstawie zeznań świadka J. P..

Wymienione dowody są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one kwestionowane przez strony w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem wynikające z treści tych dokumentów okoliczności należało uznać za bezsporne i mające walor dowodowy.

Sąd Okręgowy dokonując ustaleń uznał zeznania świadka za wiarygodne. Zauważyć przy tym należy, że zeznania J. P. także należy uznać za wiarygodne, albowiem korespondują one z całym pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd uznał zebrany w sprawie materiał dowodowy za kompletny, wiarygodny i nie budzący żadnych wątpliwości, tym bardziej, że nie był on kwestionowany przez żadną ze stron postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 7 stycznia 2008 r. znak (...) jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Naczelną kwestią sporną w niniejszym postępowaniu jest rozstrzygnięcie, czy organ rentowy wydając decyzję z dnia 7 stycznia 2008 r. prawidłowo stwierdził, iż Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w W. zalega ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od listopada 2000 r. do lipca 2003 r., a także czy w toku postępowania nie doszło do przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Bezsporne w sprawie było natomiast samo istnienie zadłużenia jak i jego wysokość wskazana w decyzji ZUS.

Sąd zwraca uwagę, że niniejsza sprawa została zainicjowana wskutek wyłączenia jej do odrębnego rozpoznania ze sprawy w zakresie odwołania spółki (...)

od skarżonej decyzji ZUS z 7 stycznia 2008 r. prowadzonej pod sygn. akt VII U 486/11 na mocy postanowienia z dnia 9 kwietnia 2014 r. (k. 83 a.s.). Na mocy wyroku zapadłego w tym samym dniu we wskazanej wyżej sprawie Sąd stwierdził nieistnienie należności z tytułu składek bądź składek opłaconych po terminie lub w niepełnej wysokości. W uzasadnieniu ww. rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy w całości podzielił stanowisko prezentowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w odniesieniu

do kwestii odpowiedzialności Przedsiębiorstwa (...)

(...)sp. z o.o. w W. za zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, które powstały w związku z funkcjonowaniem Oddziału (...). Zgodnie bowiem z art. 17 ustawy z dnia 13 października

1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2007 r. nr 11 poz. 74 z późn. zm, w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania skarżonej decyzji) Oddział (...) spółki (...) (wyodrębniona jednostka organizacyjna o nr NIP (...))

– jako płatnik składek była zobowiązana do opłacania składek

na ubezpieczenie społeczne zatrudnionych pracowników jak i do regulowania składek, do których poboru jest upoważniony Zakład Ubezpieczeń Społecznych tj. na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Nie ma wątpliwości,

że odwołująca spółka nie wywiązywała się z ustawowo nałożonego obowiązku, albowiem opłacano składki po terminie, w zaniżonej wysokości bądź nie opłacono ich w ogóle. W związku z tym powstało zadłużenie w wysokości wskazanej w zaskarżonej decyzji.

Zarzuty odwołującej się spółki co do naruszenia przepisów postępowania były bezpodstawne, gdyż Prezes spółki (...) był informowany o zadłużeniu Oddziału

w W. i był co do tego faktu świadomy, o czym świadczy choćby liczna korespondencja załączona do akt rentowych oraz okoliczność, że sprawa w przedmiocie zadłużenia Oddziału toczy się od co najmniej 2003 roku. Oddział spółki został wykreślony z Krajowego Rejestru Sądowego, a co za tym idzie zadłużenie jednostki organizacyjnej jaką jest oddział jest zadłużeniem spółki jako jednostki gospodarzącej uczestniczącej w obrocie gospodarczym, która posiada osobowość prawną.

Niezależnie od powyższego zauważyć należy, że oddział firmy (spółki), w myśl art. 5 pkt 4 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2007 r. nr 155, poz. 1095 z późn. zm.), jest wyodrębnioną i samodzielną częścią działalności gospodarczej, ale w sensie organizacyjnym. Nie można jednak przyjąć, wbrew twierdzeniom odwołującej się, że nadanie oddziałowi Numeru Identyfikacji Podatkowej skutkuje utworzeniem nowego podmiotu gospodarczego, prowadzącego działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek. Oddział posługuje się własnym NIP wyłącznie dla celów związanych z dokonywaniem rozliczeń jako płatnik podatku

i składek ubezpieczeniowych osób zatrudnionych w nim, a więc w sprawach związanych z wykonywaniem funkcji płatnika. Określa to art. 2 ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (t.j. Dz. U. z 2004 r. nr 269, poz. 2681 z późn. zm.). Jeżeli firma ma kilka oddziałów zlokalizowanych (mających siedzibę)

w różnych województwach, to każdy posiada własny NIP dla celów rozliczania się

z PIT i ZUS oraz REGON z rozszerzeniem właściwym dla danego oddziału. Oddziały te rozliczają się w różnych urzędach skarbowych i inspektoratach ZUS. W innych sprawach związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oddziały mają obowiązek posługiwania się NIP jednostki macierzystej (por. m. in. art. 160 ust.

3 ustawy o VAT; t.j. Dz.U. z 2004 r. nr 54, poz. 535 z późn. zm.).

Oddział jest niesamodzielnym gospodarczo również w kontekście zawartej

w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej definicji przedsiębiorcy, zgodnie

z którą oddział to wyodrębniona i samodzielna organizacyjnie część działalności gospodarczej, wykonywana przez przedsiębiorcę poza siedzibą przedsiębiorcy lub głównym miejscem wykonywania działalności. Oddział w tym znaczeniu nie posiada podmiotowości prawnej, a jest jedynie wyodrębnioną w oparciu o kryterium lokalizacji częścią działalności gospodarczej przedsiębiorcy. Jednocześnie z powyższej ustawy wynika, że przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Tymczasem oddział jako jednostka organizacyjna niewykonywająca działalności gospodarczej we własnym imieniu nie wpisuje się w treść tej definicji. Nieuprawnione byłoby więc traktowanie oddziału przedsiębiorcy jako odrębnego podatnika.

Zasadniczą kwestią w niniejszej sprawie była kwestia przedawnienia zaległości składkowych określonych w zaskarżonej decyzji. Kwestia ta była przedmiotem rozważań Sądu Apelacyjnego w Warszawie, który rozpatrywał apelację od wyroku zapadłego w sprawie o sygn. VII U 486/11 w dniu 9 kwietnia 2014 r. Wyrok ten został zmieniony przez Sąd Apelacyjny w Warszawie na mocy orzeczenia z dnia 5 listopada 2012 r., który odwołanie Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. od decyzji organu rentowego z 7 stycznia 2008 r. oddalił.

W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Sąd Apelacyjny odniósł się

do pierwotnego brzmienia art. 24 ust. 4 u.s.u.s. (Dz. U. z 1997 r. nr 137, poz. 926), zgodnie z którym należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat licząc od dnia, w którym stały się wymagalne a następnie wskazał, że okres ten na mocy ustawy z dnia 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2002 r. nr 241, poz. 2074) został wydłużony do lat 10. Wynika z tego, że okres przedawnienia o którym mowa

w pierwszej części przepisu jest liczony od dnia wymagalności należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne do wydania decyzji zobowiązującej do zapłaty

tej należności, nie są natomiast liczone okres przypadające po wydaniu decyzji.

Sąd Apelacyjny powołał się również na jednolite poglądy orzecznictwa Sądu Najwyższego w których przyjęto, że dłuższy, dziesięcioletni przedawnienia ma zastosowanie do należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, które stały się wymagalne przed dniem 1 stycznia 2003 r. (data wejścia w życie ustawy nowelizującej), jeżeli do tego dnia nie uległy one przedawnieniu według dotychczasowych przepisów (por. uchwały Sądu Najwyższego z 2 lipca 2008 r. sygn. II UZP 5/2008 i z 8 lipca 2008 r. I UZP 4/2008). Kontynuując odniesienie do poglądów orzecznictwa Sąd Apelacyjny wskazał, że nowelizacja art. 25 ust. 4 ustawy systemowej stanowi przykład regulacji przewidującej bezpośrednie działanie ustawy nowe, nie ma natomiast charakteru działania prawa wstecz, w myśl dokonanego w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego rozróżnienia pomiędzy retroaktywnością

a retrospektywnością prawa. Wobec tych okoliczności Sąd Apelacyjny uznał, że skoro przedmiotowe należności składkowe obejmowały okres od listopada 2000 r. do lipca 2003 r. a skarżona decyzja ZUS została wydana w dniu 7 stycznia 2008 r.,

to bezspornym jest, że żadna z należności objętych sporną decyzją nie uległa przedawnieniu w rozumieniu art. 24 ust. 4 ustawy o systemie społecznym. Jednocześnie Sąd Apelacyjny nie rozstrzygał co do pozostałej argumentacji, na którą powoływał się Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 kwietnia 2014 r. zapadłego w sprawie o sygn. VII U 486/11.

Sąd Okręgowy, mając na względzie tożsamość przedmiotową i faktyczną sprawy niniejszej oraz sprawy o sygn. VII U 468/11, która została prawomocnie rozstrzygnięta orzeczeniem Sądu Apelacyjnego z dnia 5 listopada 2015 r. podzielił przedstawioną wyżej argumentację przyjętą zarówno przez tutejszy Sąd Okręgowy we wskazanej wyżej sprawie, jak i przez Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku zmieniającego

to rozstrzygnięcie. W toku niniejszego postępowania nie zaistniały bowiem żadne okoliczności i nie zostały przedstawione żadne dowody które wskazywały

by na zasadność przyjęcia przez Sąd w składzie niniejszym rozstrzygnięcia odmiennego niż w przypadku sprawy, z której sprawa będąca przedmiotem tego postępowania została wyodrębniona.

Z tych też względów Sąd uznał skarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia 7 stycznia 2008 r. znak: (...) za decyzję zgodną z prawem i rzeczywistym stanem rzeczy, a przez to prawidłową i zasadną. Odwołanie (...)sp. z o.o. nie mogło skutkować wzruszeniem tej decyzji i w efekcie podlegało oddaleniu, o czym Sąd orzekł w sentencji wyroku na podstawie

art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c.

Zarządzenie: (...)

(...)